

WWF

1/2022

Lehti elävän maapallon puolesta

LUMITALVI LOI SAIMAANNORPALLE HYVÄT PESINTÄOLOT

LUONTO LÄHELLE

Lisää luonnon monimuotoisuutta omalla pihalla tai parvekkeella.

EARTH HOUR TULEE TAAS

Mikä on sinun lupauksesi maapallolle?

TIKERIN VUOSI

Merkkivuosi näyttää, onko tiikereiden tuplaamisessa onnistuttu.

SISÄLLYSLUETTELO

6 Pohjoisen linnut
liikuttavat
luontokuvaajaa

8 Luonnon läsnäoloa
voi lisätä pienillä teoilla

19 Earth Hourissa
valot sammuvat
ympäristön puolesta

Sivu 12

*Kaivostoiminta
vaarantaa
syvänmeren pohjat*

- 7 Tunnetko minut? Esittelyssä tiikeri
- 16 WWF Suomi täyttää 50 vuotta, miten kaikki alkoi?
- 18 Vuoden vaatelakko muutti Laura Frimania
- 20 Kentällä: Apukinoskolaukset ovat konkreettista suojelutyötä
- 21 Asiaa: Broilerin voi korvata kasviproteiinilla
- 22 Tuoreita onnistumisia
- 24 Kolumni: Maastopalojen monimutkaiset taustat
- 25 Resepti: Falafelburgeri
- 26 Kummiaukeama

WWF-LEHTI

on lehti tukijoillemme Suomessa.
32. vuosikerta.

Seuraava lehti ilmestyy
kesäkuussa 2022.

Osa lehden sisällöstä
tuotetaan Suomen ulko-
asiainministeriön tuella.

JULKAISIJA

WWF

Lintulahdenkatu 10
00500 Helsinki
Puh. 09 774 0100
toimitus@wwf.fi
wwf.fi
panda.org
WWF = Maailman Luonnon
Säätiö - World Wide Fund For
Nature, Suomen rahasto sr.
Y-tunnus 0215186-5

LAHJOITUSTILI

FI41 1572 3000 0111 89

KERÄYSLUVAT

Suomi RA/2017/672,
myönnetty 27.6.2017 koko
Suomen alueella Ahvenan-
maata lukuun ottamatta
(1.7.2017-30.6.2022),
Ahvenanmaa Åland
ÅLR 2021/3044/4.5.2021
(1.7.2021-30.6.2022).
wwf.fi/kerayslupa.

OSOITTEENMUUTOKSET

JA TUKIJA-ASIAT

Puh. 040 192 3112
(arkisin klo 9-16),
tukija@wwf.fi

PAINO

Punamusta
ISSN 1458-5308

Painopaperi:

UPM Fine 120g
FSC Mix -sertifioitu

TOIMITUS

Päätoimittaja:

Noora Jussila

Toimituspäällikkö:

Minna Nyrhinen-Blazquez

Tekijät tässä numerossa:

Silja Annila
Joonas Fritze
Jani Kaaro
Roosa Kajander
Lea Pakkanen
Maria Rautio-Runeberg
Tiitu Saarikoski
Juho Talja
Katri Virtalaako
Mia Voutilainen

Ulkoasu:

Alexandra Antell

Taitto:

Johanna Kulmalainen

Kansi:

Saimaannorppa (*Pusa hispida saimensis*).
© Juha Taskinen / WWF

Juhlavuosi ei tarjoa

HENGÄHDYSTAUKOA

Vuosi 2022 on meille WWF:llä erityinen, sillä tänä vuonna tulee kuluneeksi 50 vuotta WWF Suomen perustamisesta. Sen kunniaksi käynnistämme tässä lehdessä uuden juttusarjan: käsittelemme WWF:n ja laajemminkin suomalaisen luonnonsuojelun historiaa vuoden jokaisessa numerossa. Tästä lehdestä voit lukea sivuilta 16-17 tarinan WWF Suomen perustamisesta.

Olemme saavuttaneet 50 vuoden aikana paljon. WWF:llä on ollut kiistaton rooli muun muassa merikotkan pelastamisessa ja saimaannorppakannan kääntämisessä kasvuun. Saamme olla ylpeitä onnistumisistamme. Mutta edessämme on vielä paljon työtä.

Luonto köyhtyy hälyttävää vauhtia. Nykyinen tapamme elää uhkaa luontoa ja sitä kautta myös meitä ihmisiä. Seuraavan 10 vuoden aikana meidän tulee saavuttaa enemmän kuin edellisen 50 vuoden aikana yhteensä.

Tänä vuonna vaikutamme muun muassa YK:n kansainvälisiin ilmasto- ja luontoneuvotteluihin ja lukuisten kotimaisten ympäristökysymysten ratkaisemiseksi. Teemme jatkuvasti myös konkreettista työtä kentällä esimerkiksi uhanalaisten kalojen lisääntymisalueiden kunnostamiseksi, vieraslajien kitkemiseksi ja kosteikkojen rakentamiseksi.

Kiitos teille kaikille, jotka olette olleet 50-vuotisella taipaleellamme mukana. Te autatte meitä kirjoittamaan uusia sivuja suomalaisen luonnonsuojelun historiaan joka ikinen päivä.

Liisa Rohweder
pääsihteeri, WWF Suomi

Tykkää, seuraa,
jaa ja vaikuta.
Yhdessä muutamme
maailmaa.

facebook.com/
wwfsuomi

@WWFSuomi
@LiisaRohweder

instagram.com/
wwfsuomi

wwf.fi/uutiskirje

wwf.fi
wwf.fi/kummiiksi
wwf.fi/yritykset

PINNALLA NYT

TYÖNTEKIJÖIDEMME
VINKIT KEVÄÄSEEN.

VANESSA RYAN
Meriasiantuntija

Jos koet olevasi "puunhalaaja", voit halaamisen sijaan istahtaa puun syliin Espoonlahden luonnonsuojelualueella. Alueella kasvava täysin onnto lehmus tarjoaa aikuisellekin uudenlaisen perspektiivin puiden elämään.

LIISA ROHWEDER
Pääsihteeri

Jos pihalle mahtuu vielä linnunpönttöjä, nyt on sopiva hetki ripustaa ne. Itse laitan tänä keväänä liito-oravan pöntön pihallemme, koska se on identifioitu liito-oravien reviiriiksi.

Hae Panda-palkintoa

WWF:n vuosittaisen Panda-palkinnon hakuaika on käynnissä. Palkintoa voi hakea henkilö tai voitto tavoittelematon yhdistys tai yhteisö ja sen voi käyttää erilaisiin tarkoituksiin – esimerkiksi varusteiden hankkimiseen, matkakustannuksiin tai työvoiman palkkaamiseen. Tärkeintä on, että raha käytetään konkreettisiin luonnon- tai ympäristönsuojeluhankkeisiin.

WWF:n 50-vuotisjuhlavuoden kunniaksi palkinto on suuruudeltaan 24 000 euroa. Hakuaika päättyy 8.4.2022 ja hakemukset tulee lähettää osoitteeseen pandapalkinto@wwf.fi. Palkinto jaetaan kesäkuussa.

Itärannikon koalat julistettu uhanalaisiksi

Australian hallitus muutti helmikuussa itärannikolla elävän koalakan uhanalaisuusluokitusta silmälläpidettävästä erittäin uhanalaiseksi lajiksi. Koalojen ahdingon taustalla ovat etenkin vuosina 2019–2020 riehuneet metsäpalot, jotka tuhosivat lajin elinalueita. Lukuisia koaloja myös loukkaantui ja kuoli metsäpaloissa.

"Elinalueiden suojelu ja ilmastonmuutoksen torjunta ovat avainasemassa koalan ja monien muiden kansainvälisten lajien tulevaisuuden turvaamisessa. Me suomalaiset voimme edistää näitä asioita etenkin kansainvälisissä ilmasto- ja luontoneuvotteluissa", sanoo WWF Suomen suojelujohtaja **Jari Luukkonen**.

© MARTTI HANNE / WWF

© VINCENT KNEEFEL / WWF

MERTEN MUOVIROSKA UHKAA NELINKERTAISTUA VUOTEEN 2050 MENNESSÄ

Merten lisääntyvä muoviroiska johtaa merkittäviin ympäristöhaittoihin, ellei toimiin muovin tuotannon ja käytön vähentämiseksi ryhdytä nyt, selviää WWF:n tuoreesta raportista. Muovintuotannon odotetaan yli kaksinkertaistuvan vuoteen 2040 mennessä, minkä seurauksena muovijätteen määrä merissä nelinkertaistuu vuoteen 2050 mennessä.

Muoviroskan määrän kasvulla on pahimmillaan tuhoisia vaikutuksia. Mikromuovipitoisuuksien kriittinen kynnsarvo on jo ylittynyt Välimeressä, Itä-Kiinan meressä, Keltaisessa meressä sekä arktisessa merijäässä. Pahimmassa tapauksessa tämän kynnsarvon ylittyminen voi johtaa haitallisiin vaikutuksiin lajeille ja ekosysteemeille, jopa populaatioiden vähenemiseen. Muoviroskan määrä uhkaa jo esimerkiksi koralliriuttoja ja mangrovemetsiä.

"Myös Itämerellä muoviroskaantumisen on ongelma. Suuret muovinpalat aiheuttavat takertumisriksin linnuille ja merinisäkkäille. Muovia löytyy hiekkarannoilta ja merilintujen pesistä, ja mikromuovia on todettu esiintyvän sekä kaloissa että esimerkiksi sinisimpukoissa", sanoo WWF:n meriasiantuntija **Vanessa Ryan**.

Tärkein keino vähentää merten muoviroskaa on estää muovin pääseminen vesistöihin. Tämä saavutetaan ainoastaan vähentämällä muovin tuotantoa ja käyttöä sekä kehittämällä jätehuoltoa ja muovin kierrätystä.

Tiikerin vuosi alkoi helmikuussa

Helmikuussa kiinalaisessa kalenterissa alkoi tiikerin vuosi. Tämä vuosi on ikoniselle kissapedolle tärkeä vuosi muutoinkin. Vuonna 2010 luonnossa eli vapaana vain 3 200 tiikeriä. Määrä oli romahtanut sadassa vuodessa ja laji oli sukupuuton partaalla. 12 vuotta sitten 13 valtiota, joiden

alueella elää villejä tiikereitä, otti tavoitteeksi tuplata tiikereiden määrän vuoden 2010 tasosta vuoteen 2022. Myös WWF on tehnyt näiden vuosien aikana paljon kissapetojen pelastamiseksi. Tämän vuoden syksyllä selviää, onko tavoite saavutettu.

MAI SUOMINEN
Johtava
metsäasiiantuntija

Petri Keto-Tokoin ja Juha Siitosen *Puiden asukkaat* on lumoavan kaunis teos eri puulajien lukuisista eliöistä. Kirja kertoo yleistajuisesti, kuinka puu kuoltuaan ylläpitää rikasta eliöstöä parhaimmillaan jopa satoja vuosia.

ANNE TARVAINEN
Ohjelmajohtaja

Tiesitkö, että sieniä alkaa nousta jo keväällä? Korvasienten lisäksi metsästä voi bongata keväällä poimukello-mörskyn tai jännittävän, ei-syötävän hytymaljakkaan, jonka englanninkielinen nimi tarkoittaa noidan pataa.

MARIA RAUTIO-RUNEBERG
Earth Hour -tuottaja

Maaliskuun viimeisenä lauantaina Earth Hourin aikana voi hiljentyä pohtimaan, mitä on valmis teemmään luonnon puolesta. Itse aion kitkeä mökiltämme lupiineja ja jätän pölyttäjille sopivia niittyalueita.

© OLA JENNERSTEN / WWF-SWEDEN

SUSIEN HENKI SÄÄSTYI TÄLTÄ TALVELTA

Tammikuun lopulla saatiin hyviä uutisia, kun suden kannanhoidolliseen metsästyksen myönnetty kaatoluvat laitettiin jäähyllä. Kaatoluvista oli tehty hallinto-oikeuksiin valituksia ja kaatoluvat asetettiin täytäntöönpanokieltoon.

”Hallinto-oikeuksien käsittelyajat kaatoluvista tulleille valituksille saattavat kestää useampia kuukausia. Näyttää siltä, että näiden susien henki säästyi tältä talvelta”, kommentoi WWF:n oikeudellinen neuvonantaja **Raija-Leena Ojanen** tammikuun lopulla.

Maa- ja metsätalousministeriö oli viime vuoden lopulla sallinut enintään 20 suden kannanhoidollisen metsästyksen vuonna 2022. WWF, Suomen luonnonsuojeluliitto ja Luonto-Liitto lähettivät Euroopan komissiolle yhteisen kantelun asiasta joulukuussa. Järjestöjen mielestä suden kannanhoidollisen metsästyksen salliminen oli EU-lainsäädännön vastaista.

”Susi on Suomessa erittäin uhanalainen laji, joten kannanhoidollinen metsästys ei voi olla kestävä”, toteaa WWF:n ohjelmajohtaja **Petteri Tolvanen**.

Järjestöjen tekemällä kantelulla voi olla vaikutusta tulevaisuudessa, mikäli komissio käynnistää asiassa rikkomusmenettelyn Suomea vastaan.

Ympäristöjärjestöt vetosivat valtion luonnonmetsien suojelun puolesta

WWF on yhdessä muiden ympäristöjärjestöjen kanssa vedonnut pääministeri **Sanna Mariniin**, jotta tämä ottaisi valtion luonnonmetsien suojelemisen hallituksen agendalle kevään kehysriihessä. Suomalainen metsäluonto köyhtyy hälyttävää tahtia. Suurimmassa vaarassa on Etelä-Suomen metsäluonto lajeineen, sillä siitä on suojeltu vain kolme prosenttia. Metsäluontoa menetetään hakkuille jatkuvasti. Valtion luonnonmetsien suojeleminen olisi tärkeä ensiaskel suomalaisen metsäluonnon turvaamisessa.

Saimaalle kolattiin apukinoksia ja julistettiin pesärauha

WWF kolasi yhdessä vapaaehtoisten kanssa tammikuussa 13 apukinosta Saimaalle auttamaan saimaannorppia pesinnässä. Kaikkiaan Metsähallituksen Luontopalvelujen koordinoimissa apukinokolauksissa urakoitiin saimaannorpille 190 apukinosta. Helmikuussa alueelle julistettiin perinteiseen tapaan pesärauha turvaamaan saimaannorppien pesintää. WWF on vuodesta 1993 alkaen julistanut saimaannorpille pesärauhan, joka kehottaa ihmisiä välttämään kaikkea liikkumista Saimaalla luotojen ja saarien lähellä.

**WWF
VASTAA**

ASKARRUTTAAKO JOKIN?
WWF:N ASIANTUNTIJAT
VASTAAVAT.

Lähetä kysymyksesi
meille:
toimitus@wwf.fi

Miten WWF suhtautuu puun käyttöön raaka-aineena?

Kaikessa luonnonvarojen käytössä pitäisi olla ensisijaisena tavoitteena vähentää raaka-aineen käyttöä ja ylipäättään tuotteiden kulutusta. Hakkuut vähentävät aina metsään sitoutunutta hiiltä ja pienentävät hiilinielua. Kaikki puun käyttö vapauttaa siten ilmakehään hiiltä, eikä puun käyttöä siksi voida perustella ilmastotekona.

Ihminen kuitenkin tarvitsee puuta lukuisiin eri hyödykkeisiin aina pehmo-papereista ja kirjoista talojen rakentamiseen. Ilmaston näkökulmasta olisi tärkeää käyttää puuta mahdollisimman pitkäkestoisiin tuotteisiin, jolloin hiiltä varastoituisi näihin tuotteisiin.

Ilmaston kannalta parasta olisi, että puu säilytetään hiilivarastona vanhassa metsässä. Toisin kuin usein kuvitellaan, myös vanhat metsät sitovat jatkuvasti lisää hiiltä ilmakehästä ja hillitsevät siten ilmastonmuutosta.

© MARIA RAUTIO-RUNEBERG / WWF

MAI SUOMINEN
Johtava metsäasiiantuntija

TÄLLÄ PALSTALLA HAASTATELLAAN IHMISIÄ, JOTKA TUKEVAT WWF:N TYÖTÄ.

Pohjoisen luonto ja linnut

IHASTUTTIVAT

TEKSTI JUHO TALJA • KUVA TIITU SAARIKOSKI

WWF:n Luontoliven talvilintukamerassa nähtävät Kuusamon lumiset vaaramaisemat ja maakotkat hurmaavat lukuisia luontokuvaajia. Luontokuvausryrittäjä Olli Lamminsalo kertoo, mikä tekee paikasta ainutlaatuisen.

Talvinen metsä on kaunis. Pakkaslumi tuntuu miellyttävältä kenkien alla noustessamme polkua pitkin kohti vaaran lakea. Eteenpäin taivaltaessa huomio kiinnittyy useisiin kelopuihin. Nyt ollaan selvästi vanhemmassa metsässä.

”Vanhimmat puut ovat jopa 200–250 vuotta vanhoja”, kertoo seuruetta oikeaan suuntaan opastava luontokuvausryrittäjä **Olli Lamminsalo**.

Olemme Oulangan kansallispuiston liepeillä Kuusamossa matkalla kohti Kuusamo Nature Photographyn kuvauspaikkaa, jonne on tarkoitus asentaa WWF:n Luontoliven talvilintukamera. Kuusamo Nature Photography on Lamminsalon yritys, joka järjestää luontokuvaajille eläinten ja luonnon kuvaamiseen tarkoitettuja retkiä alueella.

Metsän keskelle avautuu pieni aukio, jonka reunamilla on neljä lintujen kuvaamiseen tarkoitettua kojua. Alue oli alkujaan maakotkien kuvauspaikka, ja vanha kotkapari on nykyäänkin kuvauspaikan ruokinnalla tuttu näky.

”Käymme työkavereiden kanssa kädenvääntöä siitä, kuinka vanhoja nämä kaksi maakotkaa ovat. Minun mielestäni ne ovat yli 25-vuotiaita”, Lamminsalo arvelee.

Lamminsalo on kotoisin Helsingistä. Hän saapui ensimmäistä kertaa Kuusamoon vuonna 1990 osallistuakseen SM-lintumaratoniin ja ihastui alueen luontoon välittömästi. Siitä lähtien Lamminsalo alkoi viettää Kuusamossa pitkiäkin aikoja, kunnes lopulta muutti paikkakunnalle vuonna 2003.

”Tällä kuvauspaikalla olen käynyt yli 300 kertaa ja ottanut täällä esimerkiksi tuhansia kuvia maakotkista.”

Kirpeässä pakkasessa on erityisen mukavaa, että kuvauskojut ovat lämmitettäviä. Puitteet ovat kunnossa.

”Kojuilla on käynyt kuvaajia lähes 40 eri maasta. Kuvaajat tulevat ulkomailta asti kuvaamaan erityisesti kuukkeleita, palokärkiä ja maakotkia.”

Kun tehtävämme, livekameran asennus vaaran laella on suoritettu, on aika vetäytyä kauemmas tarkkailemaan lintuja. Hiljennymme äkisti havaitessamme ruokintapaikan taustalla lehahtavan jotain suurta. Kuin vakuudeksi kaikelle Lamminsalon kertomalle, aukion laidalla kohoavan puun latvaoksille laskeutuu komea maakotka. ■

WWF:n Luontoliven talvilintukameran lähetykset jatkuvat huhtikuun alkuun saakka. Live-lähetykset samasta paikasta päästään ihailemaan myös ensi talvena.

Tiikeri (*Panthera tigris*)

Tiikeri on maailman suurin kissaeläin. Lajin tulevaisuus on näyttänyt pitkään synkältä, mutta suojelun avulla luonnonvaraisten tiikerien määrä on saatu kasvuun. Tiikerin elinalue on kuitenkin erittäin pirstoutunut, vaikka kissapeto on sopeutunut monenlaisiin ympäristöihin tropiikista Siperian koiuisille metsämaille.

Tiikerin raitojen kuviointi on yhtä ainutlaatuinen kuin sormenjalkien. Ikoniset kissaeläimet ovat pääasiassa yksineläjiä lukuun ottamatta emon ja poikasen tiivistä sidettä. Tiikeri tarvitsee suuren reviirin, jonka koko riippuu etenkin saaliseläinten määrästä.

Aiemmin tiikerit jaoteltiin yhdeksään alalajiin elinpaikan mukaan. Nykyään alalajeja

katsotaan olevan kaksi: Aasian mantereella elävä *Panthera tigris tigris* ja *Panthera tigris sondaica*, eli sundantiikeri, jota tavataan enää vain Indonesiassa Sumatran saarella.

Viimeisen sadan vuoden aikana olemme menettäneet lähes 97 prosenttia maailman villeistä tiikereistä.

Suurimpia syitä katoon ovat elinympäristöjen katoaminen ja salametsästys.

WWF:n tavoitteena on tuplata tiikerien määrä vuoden 2010 tasosta vuoteen 2022 yhdessä tiikerimaiden kanssa. Tuplaaminen on lähellä esimerkiksi Nepalissa, missä WWF Suomi tukee suojelua muun muassa ulkoministeriön kehitysyhteistyövaroin.

FAKTA:

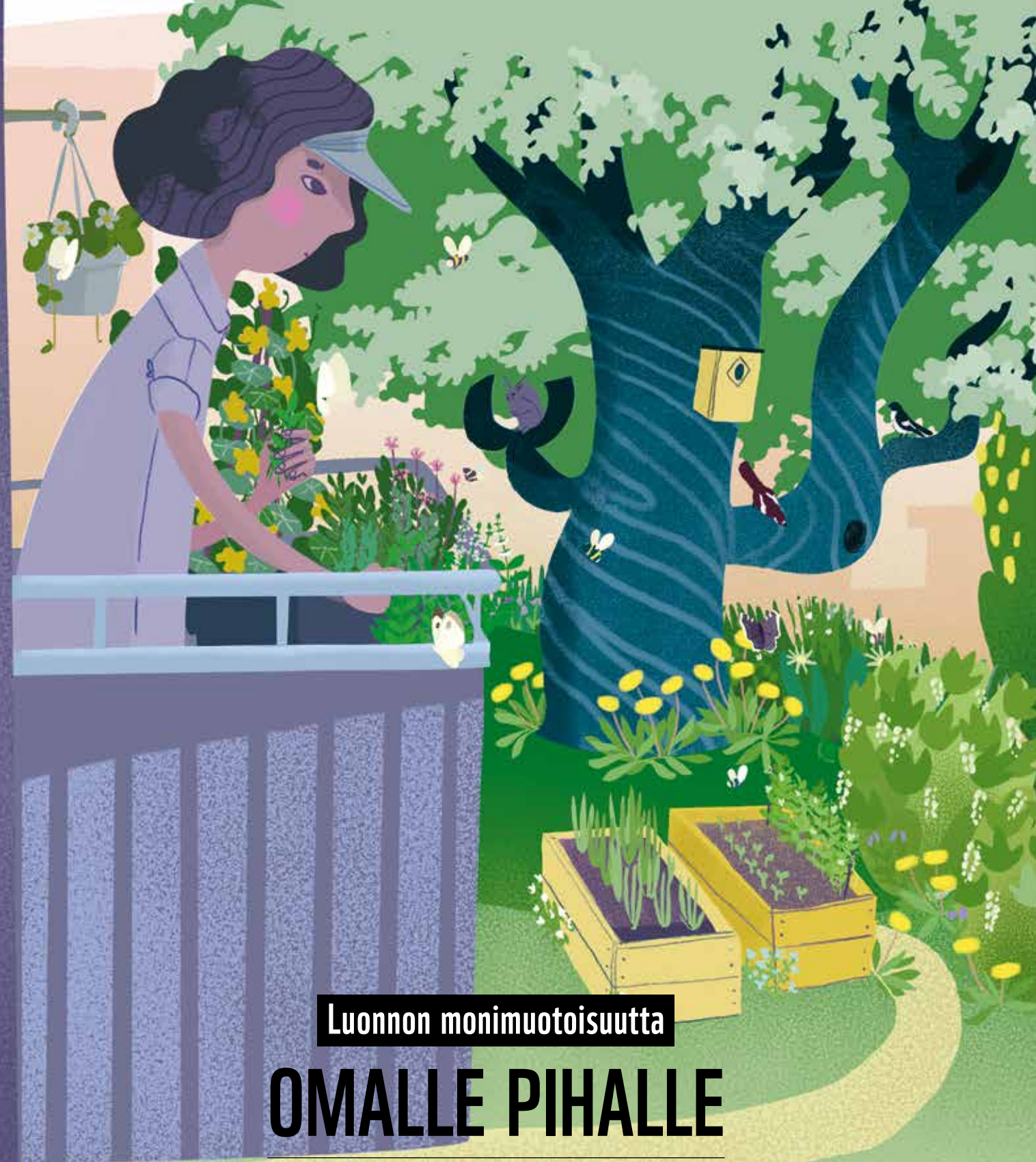
Tiikeri saalistaa pääasiassa näkö- ja kuuloaistin avulla.

Mestarisaaalista voi syödä kerralla jopa 40 kiloa lihaa.

Tiikerit synnyttävät 2–3 pentua parin vuoden välein. Noin puolet pennuista ei elä kahden vuoden ikäiseksi.

Tiikerien tiedetään eläneen luonnossa 26-vuotiaiksi.

Luonnon monimuotoisuutta

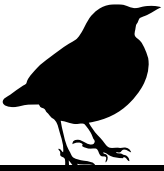
OMALLE PIHALLE

TEKSTI MINNA NYRHINEN-BLAZQUEZ JA NOORA JUSSILA • KUVITUS KATRI VIRTALAAKSO

Liiallinen siisteys ja millintarkka trimmaaminen eivät ole hyveitä kotipuutarhan hoidossa. Luonnon monimuotoisuus tulee aivan liki, kun kasvillisuus on monipuolista ja runsasta. Monimuotoisuuden lisääminen ei aina vaadi omaa pihaa: sitä voi edistää pienelläkin parvekkeella tai taloyhtiön yhteisellä pihalla. Nappaa vinkit, joiden avulla voit lisätä luonnon läsnäoloa omassa pihapiirissäsi jo tänä keväänä.

Ruokaa ja suojaa puista

Isot puut tuovat mukavasti varjoa kuuminä ja aurinkoisina päivinä. Luonnon monimuotoisuuden kannalta pihapiirin puut ja pensaat tarjoavat ravintoa linnuille, oraville ja hyönteisille.

”Jalot lehtipuut, kuten tammet ja vaahderat, sekä kaikki kukkivat puut ja pensaat, kuten pajut, koriste- ja hedelmäpuut sekä herukkapensaat, ovat hyviä valintoja omalle pihalle. Pölyttäjähönteiset saavat kukista mettä ja siitepölyä ja esimerkiksi närhet ja oravat pitävät tammenterhoista. Pajut ovat erityisen tärkeä ravinnonlähde keväällä monille hyönteisille”, listaa WWF:n suojeluasiantuntija **Eeva-Liisa Korpela**.

Puut ja pensaat tarjoavat myös pesä- ja lymypaikkoja, ja hyvä olisi, jos niitä ei tästä syystä trimmaisi liikaa. Edes pystyyn kuivunutta keloja ei ole luonnon monimuotoisuuden kannalta tarpeen hävittää, sillä se on oiva paikka esimerkiksi pölyttäjien pesille.

”Jos mahdollista, vanhat ja suuret puut kannattaa säilyttää, sillä ne pitävät sisällään valtavan määrän elämää. Toki joskus on puntaroitava hyödyt ja haitat, pitäisikö lahovikainen puu kaataa turvallisuussyistä.”

Puihin voi myös rakentaa linnunpönttöjä. Ne ovat tarpeen, sillä lintujen luontaiset kolopuut ovat vähentyneet lahoppuun määrän vähennyttyä talousmetsissä.

”Tyypillisimpiä pihojen pönttöasukkeja ovat tiaiset, kuten tali- ja sinitiainen sekä kirjosiippo. Metsäisemmillä alueilla pönttöön voi löytää leppälintu ja jopa hömötiainen – mutta se on harvinaisempaa, sillä tämä nykyisin erittäin uhanalainen laji kovertaa yleensä itse pesäkolonsa lahoppuun”, Korpela sanoo.

Ohjeita erilaisten lintulajien pöntöille löytyy esimerkiksi lintujärjestö BirdLifen kotisivuilta.

Pelastetaan pölyttäjät

Pölyttäjät ovat ihmisille elintärkeitä. Suuri osa viljely- ja puutarhakasveista tarvitsee pölyttäjiä, ja ne ovat ratkaisevan tärkeitä ruokaturvan kannalta. Lisäksi hyvin monet luonnonkasvit tarvitsevat pölyttäjiä. Voi sanoa, että pölyttäjät pitävät koko ekosysteemin käynnissä.

Pölyttäjien ahdinko on ollut jo pitkään tiedossa. Kansainvälinen luontopaneeli IPBES kertoi jo vuonna 2016 yhä useamman pölyttävän lajin olevan vaarassa kuolla sukupuuttoon. Pölyttäjien ja muidenkin hyönteisten ahdinon syynä on elinympäristöjen muutos. Maatalouden ja ylipäättään maankäytön tehostumisella on ollut suurin vaikutus hyönteisten ahdinkoon. Entiset kukkaniityt ja karjan luonnonlaitumet kasvavat umpeen tai väistyvät tehoamaatalouden tieltä.

Tämä näkyy niin Suomessa kuin Euroopassakin. Perinneympäristöjen pinta-ala on Suomessa romahtanut runsaassa sadassa vuodessa alle prosenttiin aiemmasta. Perinneympäristöissä, kuten kedoilla ja niityillä, elää erityisen monipuolinen lajisto kovakuoriaisia, perhosia, pistiäisiä ja muita hyönteisiä, ja monet kohteet ovat kasvilajistoltaan erittäin arvokkaita.

”Perinneympäristöjen katoamisen ja esimerkiksi apilanviljelyn vähenemisen ajatellaan olevan syinä kimalaisten määrän vähenemiseen. Voimme kuitenkin osittain korvata kadonneita niittyjä ja yrittää auttaa sekä hyönteisiä että kasveja ihan omassa pihapiirissä. Ja se jos mikä on palkitsevaa”, sanoo WWF:n suojeluasiantuntija **Eeva-Liisa Korpela**.

Niin sinisiivet, hopeatäpläperhoset ja iso- ja pikkuapollo kuin lukuisat muutkin hyönteislajit ovat riippuvaisia perinneympäristöjen kasvillisuudesta ja näiden ympäristöjen jatkuvasta hoidosta laidunnuksen avulla. WWF Suomi on vahvistamassa perinneympäristöjen vaalimiseen ja sitä kautta pölyttäjiin liittyvää työtä.

Nurmikäytäviä ja niittykukkia

Tymppiö ruohonleikkuu? Ei hätää, sillä luonnon monimuotoisuuden kannalta nurmi saakin rehoittaa. Kimalaisille ja muille hyönteisille on pelkästään hyvä, jos esimerkiksi keväinen voikukka ja lähes läpi kesän kukkiva valkoapila koristaisivat nurmialaa niin, että niistä ehtisi imeä ravintoa.

Korpela ehdottaa nurmikonleikkuuseen ”käytävämallia”: jospa nurmikkoa ei leikkaisikaan koko pinta-alalta, vaan sinne ajaisikin käytäviä paikkoihin, joissa liikutaan enemmän.

”On selvää, että lyhyeksi ajettu nurmikko on ihan autiomaa luonnolle. Nurmikäytävät olisivat hyvin pienellä vaivalla toteutettava keino pihan monimuotoisuuden lisäämiseen.”

Pihamaan vähemmälle käytölle jääviin kolkkiin Korpela ehdottaa niityn perustamista. Niitty jo itsessään lisää luonnon monimuotoisuutta huomattavasti, vaikka siellä ei heti näkyisikään näyttäviä hyönteisiä.

Niittyä varten on olemassa valmiita, kotimaisia siemensekoituksia, joita Korpela kehottaa suosimaan.

”Ennen siementen ostamista pitäisi vähän katsoa maaperää ja sitä, millaiset kasvit siinä voisi menestyä: jos niitty sijoittuu hyvin aurinkoiselle ja paahteiselle hiekkamaalle, siihen sopivat ketokasvit, ja jos maaperä on

rehevämpi, siihen sopivat tuoreen tai kostean niityn siemenet”, hän neuvoo.

Niityn pinta-ala voi pienimmillään olla ihan pihan pienikin nurkka.

”Ainahan isompi on parempi, mutta esimerkiksi kaupungin puistoalueen lähellä pienelläkin kukkaniityllä voi jo täydentää hyönteisten elinympäristötarjontaa. Jos vielä naapureillakin on omat niittyalueensa, niin pölyttäjät pääsevät hyvin liikkumaan ja lisääntymään.”

Pihan nurkalla tai marjapensaiden juurilla saattaa kasvaa niittykasvillisuutta jo valmiiksikin. Silloin neuvo on, että anna kasvaa vain äläkä turhaan niitä sitä matalaksi.

Niittyjen kukat kukkivat usein eri aikaan kesästä. Ylipäättään onkin hyvä, että pölyttäjähönteisillä olisi ravintoa monipuolisesti ja koko kasvukauden ajan. Esimerkiksi kimalaiset ja tarhamehiläiset ovat aktiivisia koko kesän, kun taas erakkomehiläiset ja eri perhoslajit vain osan kesästä.

Kesän alkupuolella kukassa ovat muun muassa metsäkurjenpolvi sekä erilaiset virnat ja nätkelmät. Keskipäivällä vuorossa ovat kissankellot, päivänkakkarat ja kaulonokit, kun taas loppukesästä muun muassa ruusuuroho, rantakukka ja kultapiisku ovat hyviä pölyttäjäkasveja.

Kukkivia yrttejä ja ampelikukkia

Sekä pihalla että parvekkeella voi kasvat-
taa monia yrttejä, jotka kukkiessaan ovat
pölyttäjien mieleen. Laita ruukkuun timja-
mia, laventelia, oreganoa, minttuja ja rajaa,
minkä verran käyttäisit itse ja minkä verran
voisit päästää kukkimaan pölyttäjille.

Ampelikukkien ostossa kannattaa olla
tarkkana. Useat pitkälle jalostetut, kerrotut

kukat eivät tarjoa pöriäisille mitään. Ker-
rotut kukat ovat näyttävän näköisiä, mutta
niissä heteet on jalostettu lisäterälehdeksi
niin, etteivät ne tuota edes siitepölyä.

”Esimerkiksi daalioissa ja tulilatroissa on
tällaisia lajikkeita. Parvekelaatikoihin voi
mieluummin laittaa vaikka kehäkukkia ja
malvoja”, Korpela opastaa.

Pölyttäjähotelli ja allasosasto

Kun oman pihan tai parvekkeen kasvilli-
suus alkaa olla monimuotoinen ja meden ja
siitepölyn saanti on oikeanlaisella kasvilli-
suudella varmistettu koko kevään ja kesän
yli, vielä voisi ajatella pesäpaikkoja ja vesi-
elementtejä.

Pölyttäjät tykkäävät pesiä avoimissa ja
aurinkoisissa hiekkapenkoissa, eli jos pi-
halta sellainen löytyy, sen voi jättää sinne.
Myös keinohiekkakasoja ja maaperän pal-
jastamista sopivista kohdista voi kokeilla.

Lisäksi voi kokeilla pölyttäjähotelleja,
mutta niiden rakentamisessa kannattaa
kiinnittää huomiota materiaalivalintoihin.
Suomalaisille pölyttäjille hyviksi rakennus-
aineiksi on todettu olevan ainakin järviruo-
ko ja koiranputki. Hotelliksi kelpaa myös
koivupölli, johon on porattu erikokoisia
reikiä.

”Kaupoissa ja puutarhaliikkeissä on val-
miitakin hyönteishotelleja, mutta niissä on
usein materiaalina esimerkiksi käpyjä, jois-
ta ei valitettavasti ole pölyttäjille hyötyä.
Jos hotellin haluaa rakentaa itse, hyviä oh-

jeita löytyy osoitteesta hyönteishotellit.fi”,
Korpela vinkkaa.

Entä voisiko pölyttäjähotellin sijoittaa
parvekkeelle? Korpela ei näe tätä mah-
dottomana, jos ei pelkää pölyttäjien suri-
naa ihan likellä. Toki esimerkiksi vaikkapa
erakkomehiläisten paikallaoloa tuskin edes
huomaisi, sillä ne ovat hyvin rauhallisia ja
kustakin pesäkolosta kuoriutuu vain muu-
tama jälkeläinen.

”Mutta parvekkeen tulee toki olla avo-
nainen. Lasitetulla parvekkeella pölyttäjät
eivät pääsisi liikkumaan.”

Etenkin helteissä juoma- ja kylpypiste
on eläimille tärkeä lisä. Pienimmillään
auttaa, jos sijoittaa sopivaan kohtaan ve-
dellä täytetyn lautasen, mutta voi pihaan
rakentaa myös pienen lammikon. Suojai-
sessa paikassa, kuten puun tai pensaan
juurella, vedellä täytetty lautanen tai lam-
mikko tarjoaa linnuille mukavan pikku
allasosaston. Ja samalla kertaa pikkueläi-
met, kuten oravat ja siilit, saavat itselleen
juomapaikan.

Kitke kurtturuusut kesään mennessä

Rannoilta, teiden penkoilta ja
mökkipihoista tuttua kurtturuu-
sua ei tämän kevään jälkeen saisi
enää kasvaa missään Suomessa.
Kurtturuusu on määrätty hävitet-
täväksi 1.6. mennessä, eikä sitä
sen jälkeen saa kasvaa edes yksi-
tyisillä pihoilla tai mökeillä.

Kurtturuusun lisäksi haitalli-
sia vieraslajeja ovat esimerkiksi
jättipalsami ja lupiini. Mitään vie-
raslajia ei saa pitää omalla piha-
llaan, vaikka sitä hoitaisi, kitkisi,
karsisi ja trimmaisi. Vieraslajia
ei voi hallita, vaan se alkaa levitä
ympäristöön.

Haitalliset vieraslajit ovat
merkittävä uhka luonnon moni-
muotoisuudelle. Vieraslajit leviä-
vät nopeasti ja voimakkaasti ympä-
ristöön tukahduttaen elintilaa
alkuperäiseltä lajistolta. Kurttu-
ruusu on levinnyt nopeasti esi-
merkiksi hiekkarannoilla, joilta se
on hävittänyt alkuperäistä kas-
villisuutta. Kun alueen luontaiset
kasvit häviävät, katoavat myös
niistä riippuvaiset perhoset, ko-
vakuoriaiset ja pistiäiset.

Myrkkysuihkeet pannaan

Jotkin pihan hoitotoimet ovat omiaan hei-
kentämään luonnon monimuotoisuutta.
Esimerkiksi liiallinen puunauus, siisteys ja
yksipuolisuus tekevät hallaa, eli tietty lais-
kuus kitkemis- ja siistimisavotassa on vain
hyväksi. Korpelan mukaan suuri uhka koti-
puutarhojen monimuotoisuudelle ovat kas-
vinsuojeluaineet.

”Niitä kotipuutarhurin kyllä kannattaa
välttää. Ei ole järkeä, jos toisella nurkalla
istuttaa niittykukkia ja toisessa nurkassa
ruiskuttaa myrkkyyä. Ja haittaako se lopul-
ta, jos jokin ötökkä nikertää jotain lehden-

nurkkaa? Sitähän voisi opetella enemmän
asennetta, että on kivakin tarkkailla, mitä
eloa puutarhassa on”, hän ehdottaa.

Luonnon monimuotoisuuden lisäämi-
sessä pienilläkin teoilla on merkitystä.
Jos kaikki tekisivät pienenkin teon pö-
lyttäjien, hyönteisten ja muun luonnon
monimuotoisuuden eteen, vaikutukset
kertaantuisivat.

”Hyönteisten elinpiiri on lopulta aika
pieni, joten jos monimuotoisia alueita saa
pieniäkin palasia lisää eri puolille kaupun-
kialueita, vaikutus on suuri.”

OTA KUVA TAI LEIKKAA TÄSTÄ

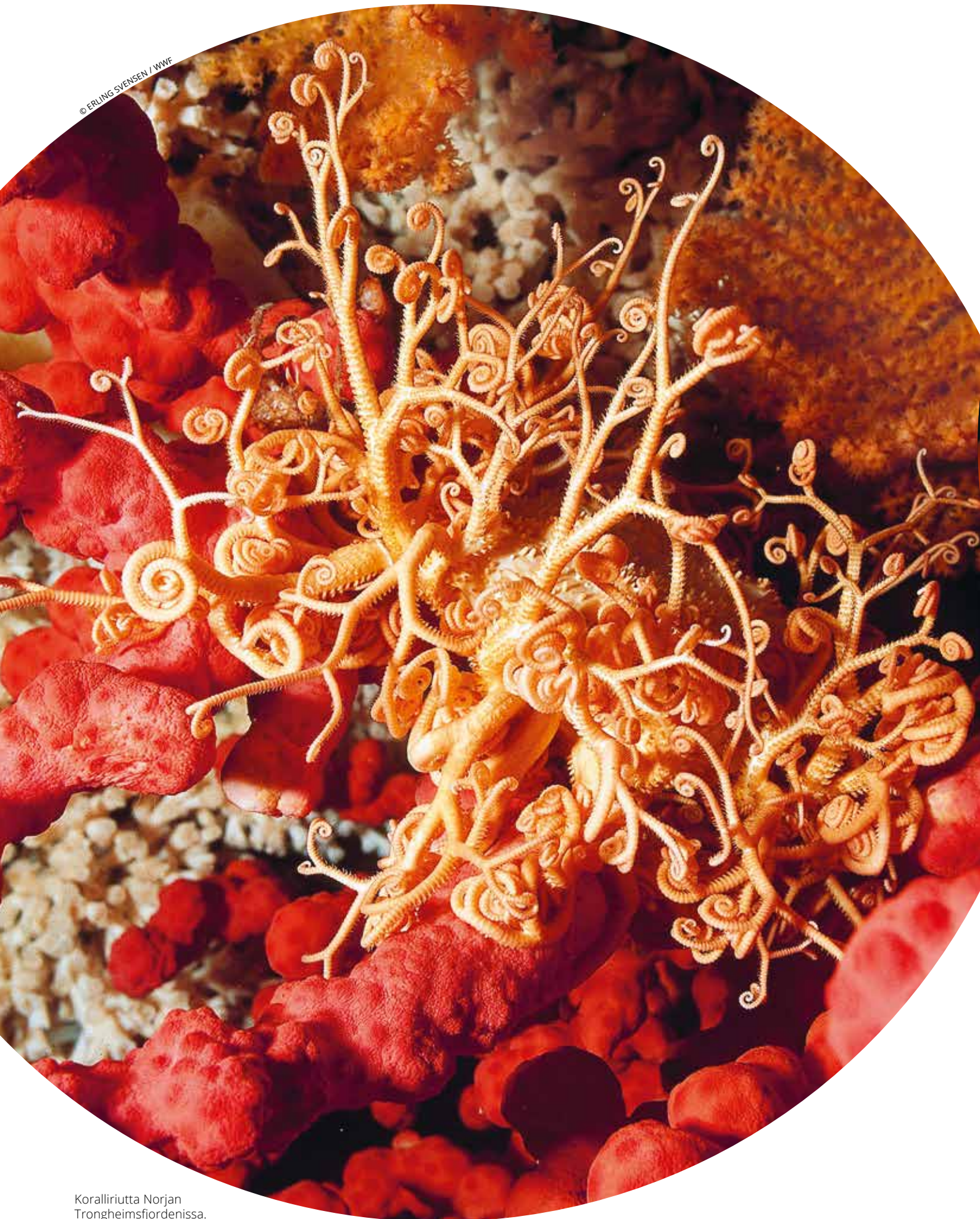

Muista puutarhaostoksilla nämä
luonnon kannalta hyvät kasvit:

- pajut
- kurjenpolvet
- apilat
- tädykkeet
- kaunokit
- kanerva

© ERLING SVENSEN / WWF

Koralliriutta Norjan
Trongheimsfjordenissa.

Syvämeren kaivokset uhkaavat

HERKKÄÄ MERILUONTOA

TEKSTI TIITU SAARIKOSKI

Syväällä valtamerissä elää valtava kirjo ihmisille tuntemattomia eliöitä. Syvyyksissä makaa myös teknologia-teollisuuden himoitsemia mineraaleja. Tutkijoiden varoituksista huolimatta Tyynellemerelle kaavaillaan kaivuita.

”Kaikki kehitteillä olevat tavat kerätä mineraaleja aiheuttaisivat peruuttamatonta tuhoa merenpohjan tasankojen ja vuorten ekosysteemeille.”

© NOAA OFFICE OF OCEAN EXPLORATION AND RESEARCH

Syvällämerellä tarkoitetaan kaikkia yli 2 000 metriä syviä merialueita. Syvänmeren pohjassa voi nähdä muun muassa erilaisia sateenvarjomustekaloja.

Syvänmeren pohja saattaa olla lajistoltaan yhtä runsas kuin trooppiset sademetsät. Suurinta osaa sen lajeista ja ekosysteemeistä ei ole vielä edes tutkittu, kuvailee WWF:n meriasiantuntija **Vanessa Ryan**.

”Tutkijat löytävät syvänmeren pohjasta jatkuvasti uusia eliölajeja. Se on maapallon koskemattomin ekosysteemi, jota emme vielä täysin ymmärrä.”

Merenpohjassa saattaa piillä sekä vastauksia elämän syntyyn maapallolla että eväitä lääketieteelliseen kehitykseen.

Merenpohjat ovat myös mineraalirikkaita alueita. Syvyyksissä on muodostunut miljoonien vuosien aikana suuret määrät nikkeliä, kuparia ja kobolttia, joita tarvitaan esimerkiksi aurinkopaneelien, sähköautojen akkujen ja älypuhelimien valmistamiseen. Koska näiden metallien kysyntä on suuri, teknologiateollisuus hahvittelee niiden kaivamista merestä.

Vaikka syvänmeren tutkimus on vielä kesken, kanadalaisen The Metals Companyn kaltaiset suuryritykset kehittävät jo teknologiaa, jolla mineraaleja saataisiin kaivettua useiden kilometrien syvyyksistä.

”Kaikki kehitteillä olevat tavat kerätä mineraaleja aiheuttaisivat peruuttamatonta tuhoa merenpohjan tasankojen ja vuorten ekosysteemeille”, Ryan toteaa.

Tuhon laajuutta on vaikea ennustaa

Koska tieteellinen tieto syvänmeren ekosysteemeistä on vielä rajallista, kaivausten aiheuttaman tuhon laajuutta on vaikea arvioida etukäteen.

”Meret ovat jo nyt valtavassa ahdingossa ilmastonmuutoksen ja muun ihmisistä aiheutuvan paineen, kuten teollisen kalastuksen takia. Kun lisätään vielä kaivostöinnän vaikutukset, seuraukset voivat olla arvaamattomia”, Ryan sanoo.

Tutkijoiden arviot syvänmeren kaivosteollisuuden vaikutuksista ovat karuja. Kaivauksissa irtautuva maa-aines saattaa ajelehtia kauas kaivauspaikoilta ja tukehduttaa merieläimiä, jotka suodattavat ravintonsa vedestä. Jäteveden myrkylliset metallit voivat sairastuttaa merieläimiä ja päätyä ravintoketjun kautta myös ihmisten lautasille. Koneista lähtevä ääni ja kirkkaat valot taas häiritsisivät valaiden ja muiden kaikuluotaavien sekä äänille ja valolle

herkkien eläinten suunnistamista ja kommunikointia.

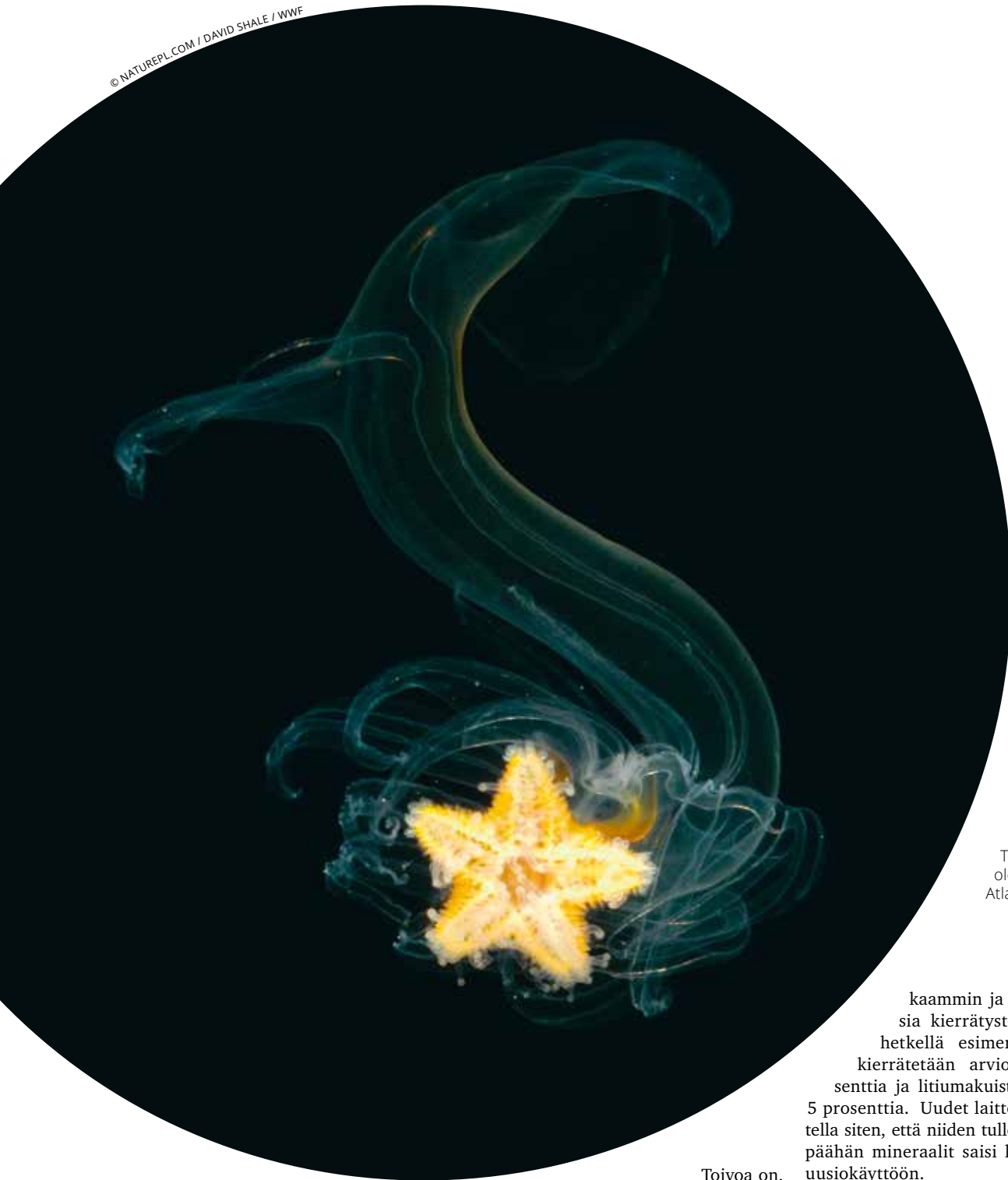
Merenpohjasta louhittavat monimetallinoduulit toimivat kotina useille selkärangattomille eläimille, kuten sienieläimille ja nilviäisille. Noduulit ovat perunan kokoisia mustia möhkäleitä, jotka koostuvat erilaisista metalleista. Niiden muodostuminen on vienyt miljoonia vuosia, ja elinympäristöjen toipuminen kaivauksien aiheuttamasta mullistuksesta saattaa viedä yhtä kauan.

WWF vaatii lisää aikaa tutkimukselle

Ensimmäisten kaupallisten kaivausten tarkoitus alkaa jo kahden vuoden kuluttua, sillä saarivaltio Nauru ilmoitti viime kesänä haluavansa aloittaa kaivostöinnän Tyynellämerellä.

Syvänmeren pohja on ihmiskunnan yhteistä perintöä, ja sitä hallinnoi kansainvälinen merenpohjavirasto ISA. ISA on vastuussa syvänmeren pohjan luonnonvaroista, ja virasto laatii myös kaivostoimintaa koskevat säännöt. Naurun ilmoituksesta johtuen ISA:n tulisi laatia säännöt kiireesti ja huteralla tietopohjalla: kun

Toukkavaiheessa oleva meritähdi Atlantin valtameressä.

ilmoituksesta on kulunut kaksi vuotta, kaivostoiminta voi alkaa, olivat säännöt riittävät tai eivät.

WWF ei hyväksy kiirehdittyä sääntelyä, vaan on mukana ajamassa kansainvälistä lykkäystä kaivostoiminnan aloittamiselle. Syvänmeren kaivostoimintaa ei tule aloittaa ennen kuin kaivauksista aiheutuvia haittoja pystytään arvioimaan huolellisesti ja toiminnalle on asetettu tiukat säännöt. Kaksi vuotta on tähän liian lyhyt aika.

”Ihmiskunnalla on ollut tapana toimia ensin ja ajatella vasta sitten. Nyt meillä olisi kerrankin mahdollisuus laatia tutkittuun tietoon perustuvat säännöt toiminnalle jo ennen kuin se aloitetaan”, Ryan toteaa.

Toivoa on, sillä moni valtio ja järjestö on jo osoittanut tukensa lykkäykselle. Yksi suuri askel otettiin syyskuussa, kun Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto IUCN äänesti kaivostoiminnan lykkäämisen puolesta.

”Pyrimme saamaan mahdollisimman monen valtion tuen lykkäykselle. Lisäksi yritämme saada yrityksiä allekirjoittamaan sitoumuksen, jossa ne lupaavat olla käyttämättä syvänmeren kaivannaisia tuotteissaan”, Ryan kertoo WWF:n tekemästä työstä.

Kierrätyksestä ja uudesta teknologiasta vaihtoehto kaivoksille

Louhimisintoa voitaisiin hillitellä myös kierrättämällä mineraaleja aiempaa tehok-

kaammin ja kehittämällä uusia kierrätystekniikoita. Tällä hetkellä esimerkiksi koboltista kierrätetään arviolta 25–50 prosenttia ja litiumakuista jopa vain alle 5 prosenttia. Uudet laitteet tulisi suunnitella siten, että niiden tullessa käyttöikänsä päähän mineraalit saisi kerättyä helposti uusiokäyttöön.

”Kuluttaja voi vaikuttaa ostamalla vain tarpeellisia laitteita ja panostamalla vanhojen laitteiden kierrätykseen. Voi myös suosia sellaisten yritysten tuotteita, jotka ovat sitoutuneet olemaan käyttämättä syvänmeren kaivannaisia”, Ryan neuvoo.

Yritykset perustelevat syvänmeren kaivoksia teknologiateollisuuden suurella mineraalitarpeella. Merenpohjaan ei kuitenkaan kannata kajota hätiköiden, sillä akkuteknologia kehittyy jatkuvasti, eikä lähitulevaisuuden mineraalitarpeita voi arvioida pelkästään jo markkinoilla olevien teknologioiden perusteella.

”Kun syvänmeren kaivostoiminta on kerän aloitettu, siitä aiheutunutta hävitystä on mahdotonta korjata jälkikäteen”, Ryan tiivistää. ■

JUTTUSARJA
WWF SUOMEN HISTORIASTA
JATKUU VUODEN 2022
JOKAISessa WWF-LEHDESSÄ.

SEURAAVASSA NUMEROSSA
KÄSITELLÄÄN WWF SUOMEN
TOIMINNAN ENSIMMÄISIÄ
VUOSIKYMMENIÄ.

Kaikki alkoi

PUHELINSOITOSTA

TEKSTI TIMO JOUTSIVUO, JOONAS FRITZE

WWF Suomi perustettiin syksyllä 1972. Ympäristöjärjestön perustamiseen johti yhdysvaltalaisen diplomaatin puhelu nuorelle suomalaiselle kansanedustajalle.

Keväällä 1971 puoli miljoonaa ihmistä marssi Yhdysvalloissa Vietnamin sota vastaan, ensimmäinen avaruusasema, Saljut 1, laukaistiin maan kiertoradalle, tulivuori Etna purkautui, kunnalliset pysäköinninvalvojat aloittivat toimintansa useassa suomalaisessa kaupungissa ja Näsinneula avattiin yleisölle Tamperella.

Keväällä 1971 soitettiin myös puhelu, jonka vaikutukset osoittautuivat myöhemmin merkittäviksi suomalaisen luonnonsuojelun kannalta: Yhdysvaltojen Norjan suurlähettiläs **Philip K. Crowe**, kansainvälisen WWF:n hallintoneuvoston jäsen, otti yhteyttä tuoreeseen kokoukseen kansanedustajaan **Pertti Salolaiseen** ja tiedusteli, voisiko Salolainen lähteä suunnittelemaan WWF:n toimiston perustamista Suomeen.

Luonnonsuojelusta innostunut Salolainen vastasi myöntävästi.

Luontokerhoista laajempaan ympäristöherätykseen

Suomeen oli perustettu luontokerhoja jo 1800-luvulla, mutta varsinainen luonnonsuojelu alkoi maassamme 1900-luvun alkupuolella. Tuolloin ensisijainen pyrkimys oli suojella koskemattomia luontokohteita ja luonnonmuistomerkkejä. Valtion tasolla samat tavoitteet näkyivät pyrkimyksenä perustaa luonnonsuojelualueita, mutta käytännössä niiden perustaminen eteni nihkeästi. Laki luonnonsuojelualueista astui voimaan vasta vuonna 1938, jolloin Porkkalan perustettiin Suomen ensimmäinen kansallispuisto.

1950-luvulta lähtien luonnonsuojelu sai vähitellen uusia ulottuvuuksia. Muutoksen taustalla vaikuttivat aiempaa näkyvämmiksi tulleet ympäristöongelmat. Teollistuneissa maissa herätyskelloja soitti **Rachel Carson** vuonna 1962 julkaistussa teoksessaan *Silent Spring*, joka käännettiin suomeksi jo seuraavana

vuonna nimellä *Äänetön kevät*. Teos kuvasi kemiallisesti valmistettujen hyönteismyrkkujen, kuten vuonna 1945 käyttöön otetun DDT:n, kertymistä ravintoketjussa ja niiden vaikutuksia luontoon ja ihmisten terveyteen. Teos käynnisti ensin Yhdysvalloissa ja pian myös muualla ympäristömyrkyjä ja luonnon saastumista vastustavia kansanliikkeitä.

Ympäristöaktiivisuus lisääntyi 1960- ja 1970-luvuilla, ja muutostrendiä vahvistivat kansainväliset tapahtumat: Euroopan neuvosto julisti vuoden 1970 kansainväliseksi luonnonsuojeluvuodeksi, ja 1970-luvun alussa Tukholmassa järjestettiin YK:n ensimmäinen ympäristönsuojelukonferenssi. Ympäristökysymykset näkyivät lehdissä, radiossa ja televisiossa enemmän kuin koskaan aiemmin.

Kansainvälisistä kontakteista huolimatta suomalaiset luonnonsuojelutoimijat keskittyivät 1970-luvun taitteessa vahvasti kotimaahan. Aiempaa laajempi kiinnostus ympäristönsuojelua kohtaan oli kuitenkin luonut maaperää kansainvälisemmälle toiminnalle. Juuri tähän kiinnostuksen kasvuun WWF tarttui.

Mistä rahoitus?

Sveitsissä vuonna 1961 perustettu WWF eli World Wildlife Fund (vuodesta 1986 World Wide Fund for Nature) oli pyrkinyt koko olemassaolonsa ajan laajentamaan verkostoaan. Länsi-Euroopan toimistoketju oli jo kattava 1960-luvun loppuun mennessä, eikä kylmän sodan maailmassa ollut mahdollisuutta rantautua Itä-Eurooppaan. Ainoa kasvusuunta Euroopassa oli pohjoinen.

WWF Suomen perustaminen käynnistyi, kun Crowe vieraili Suomessa kesäkuun alussa 1971. Joulukuuhun mennessä valmistelutyö oli edennyt niin hyvin, että kansainvälisen WWF:n pääsihteeri **Fritz Vollmar** saapui Suomeen ohjeistamaan työryhmää, jota veti

kunniaperustajaksi nimetty Salolainen. Vollmar esitti, että arjen pyörittämisestä vastaava henkilö, tuleva pääsihteeri, olisi saatava nopeasti nimettyä. Valinta osui toimittajana ja tiedottajana toimineeseen **Kalevi K. Malmströmiin**, joka oli tehnyt myös luontotutkimusta.

Jotta toiminta saataisiin käyntiin, tarvittiin rahoitusta. Tämä oli kevään ja kesän 1972 yksi keskeisimmistä tavoitteista: mistä saataisiin perustamiseen tarvittavat 30 000 markkaa, jota lainsäädäntö edellytti säätiön peruspääomaksi? Huolta asiasta kannettiin myös WWF:n päämajassa Sveitsin Morgesissa, koska epäiltiin, ettei varainkeruupotentiaali Suomessa ollut kovin suuri. Siksi kansainvälinen WWF lupasi antaa korotonta lainaa perustamista varten.

Lopulta tähän ei kuitenkaan tarvinnut turvautua, vaan peruspääoma saatiin koottua yritysy- ja yksityislahjoituksin. Rahoitusta saatiin myös valtiolta.

Kansainvälinen WWF oli pyrkinyt perustamisestaan lähtien käyttämään rahat villieläinten suojeluun ”kolmannessa maailmassa” eli Afrikan, Aasian ja Etelä-Amerikan maissa. Vuonna 1972 WWF:llä oli yli 50 suojelukohdetta 24 maassa.

Vielä 1970-luvun alussa ei kuitenkaan uskotu, että suojelutyö ulkomailla vetoaisi riittävästi suureen yleisöön Suomessa. Siksi Vollmar kehotti joulukuussa 1971 suomalaisia keskittymään aluksi ”suojeluun kotona” ja vain muutamiin lajeihin, jotka vetoaisivat ihmisiin. Sopiviksi kohteiksi suunniteltiin muuttohaukkaa, merikotkaa ja sen talviruokintaa, ilveksen palauttamista Suomen luontoon ja viirupöllökampanjaa. Lopulta kuitenkin päädyttiin metsäpeuraan, josta pidettiin esitelmätilaisuus – ja perustettavan rahaston markkinointitilaisuus – toukokuussa 1972.

Tuen ja tunnettavuuden näkökulmasta säätiön hallintoelinten, eli hallintoneuvoston ja hallituksen, kokoonpanolla oli merkitystä. Mitä näkyvämpiä ja vaikutusvaltaisempia erityisesti hallintoneuvoston jäsenet olisivat, sitä enemmän he voisivat vaikuttaa säätiön hyväksi. Ensimmäisen hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin oikeushistorian ja roomalaisen oikeuden professori **Yrjö Blomstedt**. Hallitukseen kuului 12 jäsentä, ja sen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin WSOY:n pääjohtaja **Hannu Tarmio**.

Luottamushenkilöiden ohella piti päättää säätiön virallisesta nimestä. Ensimmäinen ehdotus oli muotoa ”Suomen eläimistön ja luonnonsuojelun Tuki ry”. Seuraavassa vaiheessa nimiehdotukseksi tuli ”Maailman Luonnonsuojelun Säätiö Suomen Rahasto”, joka pian lyheni muotoon ”Maailman Luonnonsuojelun Säätiö Suomen Rahasto – Världsnaturfonden Finska Stiftelsen”.

Perustamiskokous koittaa

Virallisen perustamisen aika koitti 16.10.1972. Perustamiskokous pidettiin aamupäivällä ja puolelta päivin alkoi juhlahoukutus kunniavierinaan presidentti **Urho Kekkonen** ja WWF:n hallintoneuvoston puheenjohtaja, Hollannin prinssi **Bernhard**. Kekkonen oli lupautunut perustettavan säätiön suojelijaksi kesäkuussa 1972. Myös muissa maissa kuninkaalliset ja valtiopäämiehet oli lähes järjestään saatu kansallisten WWF-toimistojen suojelijoiiksi. Muodollista tehtävää ovat sittemmin jatkaneet kaikki Suomen presidentit.

Perustamiskokouksen yhteydessä Maailman Luonnonsuojelun Säätiön Suomen Rahasto antoi julkilausuman:

Ihmisen tulevaisuus maapallolla on erottamattomasti kytketty luonnon monimuotoisuuteen. Molempien tulevaisuus riippuu väestönkasvun rajoittamisesta, saastumisilmioiden estämisestä ja elämän monimuotoisuuden säilyttämisestä. Nimenomaan tämä viimeksi mainittu, luonnon ekologisen monimuotoisuuden säilyttäminen, kuuluu Maailman Luonnonsuojelun Säätiön keskeisiin työkohteisiin.

50 vuotta myöhemmin moni asia on muuttunut, mutta WWF työskentelee edelleen sekä Suomessa että maailmalla sen eteen, että ihminen ja luonto voivat elää tasapainossa. ■

Suomen Kuvalehden artikkeli WWF Suomen perustamisesta syksyllä 1972.

”On ollut hienoa saada viestejä, joissa ihmiset ovat kertoneet kokeilevansa myös vuoden vaatelakkoa.”

Vuoden vaatelakko

VAPAUTTI OSTOPAKOSTA

TEKSTI MARIA RAUTIO-RUNEBERG • KUVA LAURI TAMMINEN

Toimittaja-kirjailija Laura Friman päätti vuoden 2020 alussa pitää vuoden kestävän vaatelakon. Kaksi vuotta myöhemmin lakosta on jäänyt käteen kirja sekä terveempi suhtautuminen vaateostoksiin.

Ei vaatteita, ei käytettyjä, ei uusia. Ei edes sukkia. Vaateostoksia rakastavan **Laura Frimanin** vuoden lakko oli ehdoton.

”Olen joko-tai-ihminen, enkä voinut jättää itselleni takaporttia haasteeseen. Jos olisin sallinut itselleni vaikkapa kirpputori-vaatteet, olisin vain siirtänyt vaatemaniani niihin”, Friman uskoo.

Friman kertoo Tauko-kirjassaan ostaneensa niin globaalien vaatejättien pikamuotia kuin vastuullisiksi brändättyjen kotimaisten pienmerkkien luomuksia. Hän saattoi klikkailla verkkokaupoista lasteitain vaatekuormia, joista suuri osa unohtui kaapin perukoille.

Vuoden lakko muutti selvästi Frimania ja tämän suhtautumista vaateshoppailuun.

”Ostan vaatteita suunnilleen 85 prosenttia vähemmän kuin ennen. Viihdeshoppailu on jäänyt pois oikeastaan ihan organisaatiosta,

on ole joutunut edes pinnistelemään. On vapauttavaa, kun ei ole pakko ostaa”, Friman muotoilee.

Vaateeteollisuuden osuus kaikista päästöistä on mittaustavasta riippuen peräti 4–10 prosenttia. Vaateeteollisuudessa ongelmakohtia ympäristön kannalta ovat niin vaateen valmistus, kuljetus kuin poisheitäminen.

Haasteista jää pysyviä vaikutuksia

Tämän vuoden Earth Hourissa WWF kannustaa haasteenomaisesti tekemään oman lupauksensa maapallolle. Yhtenä lupaustemana on kuluttamisen vähentäminen: ”Lupaamaan ostaa vähintään kuukauden ajan vain välttämättömiä asioita”. Friman uskoo, että erilaisten haasteiden avulla ihmisille voi jäädä pysyvämpiäkin muutoksia arkielämään.

”Esimerkiksi muutama vuosi sitten kokei-

lin kuukauden ajan olla vegaani, enkä olen koommin ostanut lehmänmaitoa.”

Haasteisiin on helpompaa lähteä mukaan, kun joku näyttää esimerkkiä.

”On ollut hienoa saada viestejä, joissa ihmiset ovat kertoneet kokeilevansa myös vuoden vaatelakkoa. Olen ollut siitä yllättynyt ja ripauksen ylpeäkin”, Friman hymyilee.

”Tietenkään en muuttunut täydelliseksi ja liitän edelleen vaatteisiin mielihyvää, mutta oma suhtautumiseni ostamiseen on nyt ehdottomasti terveempää vaatelakon ansiosta”, Friman summaa.

Aiemmat haasteet ovat jo muuttaneet Frimanin kulutustottumuksia vastuullisemmiksi ja saaneet hänet syömään kasvipainotteisemmin. Seuraavaksi hän aikoo tukea luonnon monimuotoisuutta:

”Lupaam jättää mökilläni niittyalueita polttajille.” ■

Earth Hour -haasteella kohti KESTÄVÄMPÄÄ ELÄMÄNTAPAA

TEKSTI MARIA RAUTIO-RUNEBERG • KUVITUS ALEXANDRA ANTELL

*Maailman suurin ympäristötapahtuma Earth Hour on taas täällä!
Kutsumme sinut mukaan näyttämään valomerkkiä
ilmaston ja luonnon puolesta 26. maaliskuuta kello 20.30.
Haastamme myös kokeilemaan pieniä muutoksia arjessa ja
tekemään lupauksen maapallolle somessa tai osoitteessa earthhour.fi.*

WWF:n Earth Hour luo jälleen yhteisöllisyyden ja voiman tunnetta suurten ilmastot- ja luontokatokysymysten edessä maaliskuun viimeisenä lauantaina. Earth Hour kannustaa vastuullisiin valintoihin, lisää tietoa ilmastomuutoksesta ja luontokadosta sekä herättää toivoa paremmasta tulevaisuudesta.

Viime vuoden tapaan keräämme lupauksia maapallolle. Sillä miten syömme, liikumme ja kulutamme, on suuri vaikutus ilmastoon ja ympäristöön. Pienilläkin arjen muutoksilla voi saada suurta aikaan. Varsinkin, kun teot kerrataan sadoilla, tuhansilla ja jopa miljoonilla maailmanlaajuisesti.

”Erilaiset somehaasteet ja vaikuttajien näyttämät esimerkit voivat oikeasti saada aikaan pysyvämpiä muutoksia omaan kuluttamiseen ja käyttäytymiseen. Muutoksen aloittaminen on aina hankalaa, mutta yhdessä sekin on helpompaa. Earth Hour

onkin loistava tilaisuus kannustaa ja innostaa kavereitakin tekemään lupauksen maapallolle”, kertoo WWF:n viestintäjohtaja **Joonas Fritze**.

Valojen sammutus on symbolinen ele

Earth Hour ei ole energiansäästökampanja, vaan siitä on vuosien saatossa kasvanut maailmanlaajuinen kansanliike, joka joukkovoimalla osoittaa päättäjille ja elinkeinoelämälle vaatimuksia tiukempiin toimiin ympäristönsuojelun puolesta. Vuosien aikana Earth Hourin avulla on suojeltu muun muassa 3,4 miljoonan hehtaarin kokoinen merialue Argentiinassa, allekirjoitettu vetoomuksia sekä istutettu satoja tuhansia puita ympäri maailmaa. Joukkovoimaa voi osoittaa esimerkiksi jakamalla sosiaalisessa mediassa Earth Houriin liittyviä sisältöjä tapahtumaviikolla.

”Päävastuu ympäristönsuojelussa ei voi

olla yksilöillä vaan päättäjillä ja talouselämän vaikuttajilla. WWF tekeekin jatkuvaa vaikuttamistyötä niin poliittisten toimijoiden kuin yritystenkin parissa. Earth Hourin tavoitteena on luoda aktiivinen, yhdessä tekemisen ilmapiiri, sillä vain yhdessä meidän on mahdollista saada muutosta aikaan. Ei vain tunnin ajan, vaan tunnista toiseen”, WWF Suomen pääsihteeri **Liisa Rohweder** muistuttaa.

Earth Hourin aikana WWF tekee tiivistä yhteistyötä muun muassa yritysten, organisaatioiden, kuntien ja oppilaitosten kanssa. Lukuisat maamerkit VR:n kivimiehistä Lahden Sibeliustaloon sammuttavat valonsa ja kunnat Hangosta Utsjoelle osallistuvat monenlaisin tavoin tapahtumaan. Tempaus tavoittaa erittäin hyvin suomalaiset: TNS Kantarin kyselytutkimusten mukaan siihen osallistuu noin 1,5 miljoonaa suomalaista vuosittain. ■

 Valitse oma lupauksesi, ota kuva ja jaa se somessa:

#EarthHourSuomi #LupausMaapallolle #WWFSuomi

Lupaamme sammuttaa valot Earth Hourin ajaksi 26.3.

Lupaamme ostaa vähintään kuukauden ajan vain välttämättömiä asioita.

Lupaamme käyttää enemmän julkisia, kävellä ja pyöräillä.

Lupaamme vaatia omaa kansanedustajaani hyväksymään ilmastolakiuudistuksen.

Lupaamme syödä vähintään viikon kasvipainotteisesti.

Lupaamme selvittää sijoitusteni ilmastoriskit.

Lupaamme käyttää kestäväillä, uusiutuville energiamuodoilla tuotettua sähköä.

Lupaamme tukea WWF:n ympäristönsuojelutyötä lahjoituksella.

TÄLLÄ PALSTALLA
PÄÄSEVÄT ÄÄNEEN
IHMISET, JOTKA
SUOJELEVAT
LUONTOA KENTÄLLÄ.

Saimaannorpan suojelua

PAIKALLISTEN KÄSIIN

TEKSTI MINNA NYRHINEN-BLAZQUEZ • KUVA TOMMI MATTILA

Saimaan rannalla asuva Anu Korpikallio osallistui tammikuussa apukinoskolauksiin saimaannorpan pesinnän turvaamiseksi. Hänestä paikallisten osallistaminen konkreettiseen suojelutyöhön vahvistaa asukkaiden sidettä uhanalaiseen eläimeen.

”Ilmoittauduin jo vuosia sitten vapaaehtoiseksi apukinoskolauksiin, mutta juuri ilmoittautumistani seuraavana talvena Saimaan jää- ja lumitilanne oli niin vaarallinen ja vetinen, että apukinoksia ei voitu tehdä ollenkaan. Tänä vuonna pääsin onneksi mukaan.

Olen asunut koko ikäni Saimaan Luonterin kupeessa, ja meillä on mökkikin keskellä Luonteria. Lapsuuteeni kuului, että näimme joskus saimaannorppia luodolla makoilemassa mökkimme lähellä. Isälläni oli höyrylaiva, ja norppa tuli usein laivan perävanaan katselemaan ja varmaan saalistamaan. Kiinnostus luontoon alkoi sieltä, ja olen elämässäni yrittänyt vaalia luonnonsuojelua tukevia arvoja. Nuorena pohdin biologian opiskelemista, mutta päädyin eläinlääketieteelliseen. Olen saanut eläinlääkärinä hoitaa muutaman kerran saimaannorppiakin, mutta teen mielelläni myös vapaaehtoistyötä. Apukinosten kolaaminen on konkreettinen asia, jota voin tehdä luonnonvaraisen eläimen hyväksi.

Kolasimme kahden päivän aikana yhteensä kahdeksan apukinosta. Se oli todella yhteisöllinen kokemus. Minusta on hienoa, että kolausurakkaa ollaan siirtämässä yhä vahvemmin paikallisten käsiin,

sillä juuri tämänkaltainen konkreettinen suojelutyö vahvistaa asukkaiden sidettä uhanalaiseen eläimeen. Haluaisin innostaa muitakin paikallisia, etenkin kalastajia, mukaan kolauksiin. Tuntuu varmasti henkilökohtaisemmalta, jos itse kolattuun apukinokseen syntyisi kuutti. Kuka sen jälkeen haluaisi laskea vesille vaarallisen kalastusverkon, johon tämä sama kuutti saattaisi takertua?

Mielestäni suurin osa paikallisista suhtautuu saimaannorppiin myönteisesti, ja söpöt norpat nähdään Saimaalla vetonaulana. Toki aina löytyy ihmisiä, jotka ovat eri mieltä. Olen kuullut kommentteja, kuten ”miksi sitä norppaa hyysätään” tai että ”nyt menee taas hyvä mökkipaikka sivuun norpan suojelun takia”. Moni saattaa moittia, miten Aasiassa tai Afrikassa ei ole saatu suojeltua jotain harvinaista eläintä, eikä tule ajatelleeksi, että meillä itsellämme on oma uhanalainen eläin, jota me voisimme suojella.

Kolaamamme apukinokset maastoutuivat nopeasti maisemaan niin, että niitä ei olisi enää seuraavana päivänä tunnistanut ihmisen kolaamiksi. Olisi sykkädyttävää, jos johonkin niistä syntyisi kuutti. Se tarkoittaisi, että on ihan oikeasti voinut edesauttaa saimaannorpan säilymistä.” ■

TÄLLÄ PALSTALLA
ASiantuntijamme
Yrittävät vastata
vaikeisiin kysymyksiin
ymmärrettävästi.

Kasviproteiinia

BROILERIN TILALLE

TEKSTI ROOSA KAJANDER

Kuinka paljon suomalaiset syövät broileria?

Suomalaisten broilerin kulutus on lähes kaksinkertaistunut kymmenen viime vuoden aikana. Vuonna 2020 broileria kulutettiin Suomessa hieman yli 140 miljoonaa kiloa eli keskimäärin yli 25 kiloa henkilöä kohden.

Mikä on ympäristön kannalta kestävä määrä broileria ruokavaliossa?

EAT-Lancet-tutkijaryhmän suositus on korkeintaan 200 grammaa siipikarjaa viikossa, eli broileria voisi syödä noin yhden annoksen verran. Naudan, lampaan ja sianlihan osalta EAT-Lancetin suositus on puolet siipikarjan määrästä, eli niitä on ympäristön kannalta kestävä syödä enintään 100 grammaa viikossa.

Kansainvälisen EAT-Lancet-tutkijaryhmän suositukset perustuvat siihen, minkä verran kutakin lihatyyppiä olisi kestävä syödä ympäristön ja terveyden näkökulmasta. Lihaa suositellaan syömään vähän, sillä eläintuotannon ympäristövaikutukset ovat suuria.

Miten broilerin kulutus vaikuttaa ympäristöön?

Broilerin hiilijalanjälki ja muut ympäristövaikutukset ovat useimmiten vähintään kaksinkertai-

sia verrattuna kasviproteiineihin. Merkittävä osa broilerintuotannon ympäristövaikutuksista liittyy tuotannossa käytettävään rehuun.

Broilereille syötetään selvästi enemmän rehusojjaa kuin muille tuotantoeläimille. WWF:n tuoreen soijaselvityksen mukaan suuri osa Suomeen tuotavasta soijasta on sellaista, jonka alkuperää ei ole jäljitetty. Soijan tuotanto on siis voinut aiheuttaa metsäkatoa tropiikissa.

Eri lihantuotantomuodoista juuri broilerin tuotanto on saanut paljon kritiikkiä lukuisilta eläinoikeusjärjestöiltä.

Miten broilerin voi korvata ruokavaliossa?

Kuten muutkin lihatuotteet, myös broilerin voi korvata kasviproteiinilla. On parempi vaihtaa lihatuotteista kasviperäisiin elintarvikkeisiin, eikä esimerkiksi maitotuotteisiin, joiden hiilijalanjälki on useimmiten merkittävästi suurempi kuin kasvikunnan tuotteilla.

Nykyisin on olemassa useita broileria muistuttavia kasviperäisiä tuotteita, joiden suutuntuma ja maku muistuttavat hämmästyttävän paljon broileria. Monille tutut soijasuikealeet voi maustaa broilerin tapaan, ja ne toimivat erinomaisesti tuuissa kotiruuissa. Kanajauhelihan voi korvata joko osittain tai kokonaan vaalealla soijarouheella. Suomessa myytävät elintarvikkeet on usein valmistettu eurooppalaisesta tai vastuullisuussertifioidusta soijasta, jolloin voi olla varma, että ne eivät ole aiheuttaneet metsäkatoa. Ympäristön kannalta soija kannattaa siis syödä soijana, ei eläinten kautta kiertävänä rehuna.

Kaupoista löytyy myös laaja valikoima Suomessa valmistettuja kaura- ja härkäpapupohjaisia tuotteita, joita voi käyttää lihan sijasta. Pavut ja linsit ovat edullinen vaihtoehto lautaselle. Jos palkokasvien käyttö ei ole ennestään kovin tuttua, kannattaa aloittaa vähitellen, jotta myös suolisto tottuu muutokseen.

Miten taata omavaraisuutemme, jos suomalainen lihankulutus ja -tuotanto vähenee?

On hyvä muistaa, että suomalainen lihantuotanto ei ole kokonaan omavaraista. Rehua tuodaan runsaasti ulkomailta muun muassa siksi, että se on edullisempaa. Kotimainen kasviproteiinituotanto ja vastuullinen kalastus puolestaan tukevat omavaraisuutta. ■

”KUTEN MUUTKIN LIHATUOTTEET, MYÖS BROILERIN VOI KORVATA KASVIPROTEIINILLA”, SANOO WWF:N SUOJELUASiantuntija **ELISA NIEMI**.

© JOONAS FRITZE / WWF

Tuoreita

ONNISTUMISIA

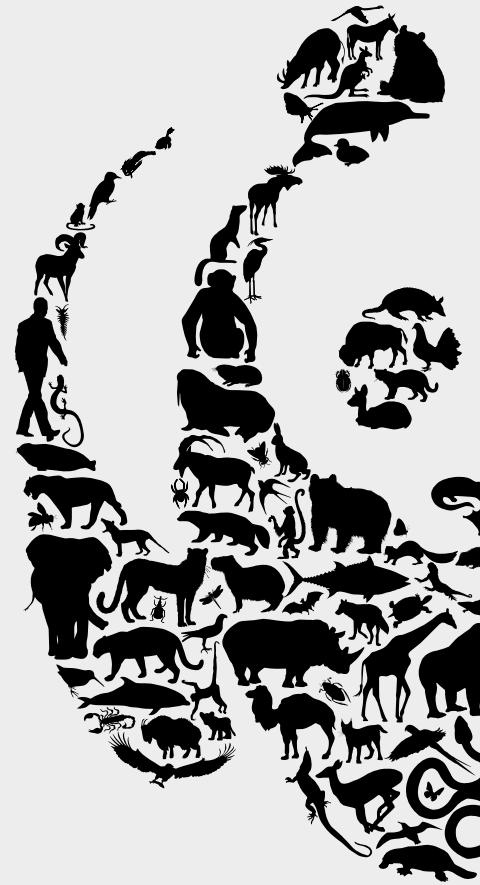
Kiitos tuestasi! Nämä ajankohtaiset onnistumiset eivät olisi mahdollisia ilman tukijoitamme ja pitkäjänteistä luonnonsuojelutyötämme. Löydät lisää onnistumistarinoita osoitteesta wwf.fi/suojelusaavutukset.

Gangesindelfiinit palasivat Narayani-jokeen

Saimme iloisia uutisia Nepalista. Erittäin uhanalainen gangesindelfiini, jota ei ole nähty kymmeneen vuoteen Narayanin alueella Nepalissa, on kuvattu Kali Gandaki -joessa, jota myös Narayani-jokeksi kutsutaan. Paikallinen luonto-opas **Tek Mahato** sai useita kuvia gangesindelfiineistä. Tämä osoittaa, että jokidelfiinien suojeleminen on tuottanut tulosta. Suojellemme kansainvälisen verkostomme voimin uhanalaisia jokidelfiinejä sekä Aasiassa että Etelä-Amerikassa. Lisäksi Nepalin valtio sai viime vuonna valmiiksi uuden jokidelfiinien suojelusuunnitelman.

© SAMPSA VILJUNEN / WWF

Virtaankosken pato ostettiin purettavaksi

Jokiin ja puroihin rakennetut padot ja muut esteet ovat suurin syy Suomen vaelluskalojen uhanalaisuuteen. Olemme olleet viime vuosien aikana mukana yli 40 hankkeessa, joissa on poistettu pieniä ja suurempiakin patoja ja muita esteitä kalojen kutuvaelluksen tieltä. Yksi merkittävimmistä projekteista käynnistyi viime vuoden lopulla, kun Virtaankosken vesivoimalasta tehtiin kaupat. Hartolan Jääsjärvestä Päijänteeseen laskeva Tainionvirta on merkittävä

uhanalaisen taimenen kutujoki, mutta vesivoimalan pato on estänyt kalojen nousun lisääntymisalueilleen. Kauppojen ansiosta pato on tarkoitus purkaa seuraavien vuosien aikana. Voimalaitoksen lunastukseen ja ennallistamishankkeen rahoitukseen osallistuu WWF:n lisäksi useampi taho, kuten maa- ja metsätalousministeriö, Pohjois-Savon ely-keskus, Sysmän kunta, Lassi Leppisen säätiö sekä yksityisiä lahjoittajia.

en Nepalissa

© TEKMHATO

WWF Nuoret vaikuttivat metsäkatolain edistämiseen

© SANNA PALANEN / WWF

Järjestimme osana Eat4Change-hanketta Youth Summit -tapahtuman Brysselissä marraskuussa. Mukana oli lähes 50 nuorta useasta eri maasta tutustumassa ja vaikuttamassa EU-politiikkaan. He tapasivat Euroopan Parlamentin jäseniä ja vaativat tiukkaa lakia estämään metsäkatoa aiheuttaneiden tuotteiden tuloa EU-markkinoille. Suomen WWF Nuoret tapasivat neljä europarlamentaarikkoo (kuten kuvassa olevan **Silvia Modigin**) ja tekivät heihin vaikutuksen. Suomen WWF Nuorten toimintaan valittiin tammikuussa uusi tiimi. He pääsevät mukaan vaikuttamaan muun muassa ilmastoystävällisten ruokavaihtojen kampanjointiin.

Edistimme ilmastokestävää viljelyä Tansaniassa

© GAUDENSIA KALABAMU

Tansaniassa viljelyolosuhteet heikentyvät ilmastonmuutoksen edetessä. Olemme tukeneet yhdessä paikallisen MDCI-kansalaisjärjestön kanssa Ruvuman maa-alueella asuvia naisia monipuolistamaan omaa toimeentuloaan. Naisia on koulutettu auringonkukan ja seesamin kasvatuksesta ja siementen jalostamisesta eri tuotteiksi. Kolmeen kylään on hankittu siementen puristuskoneita öljyn tuottamista varten. Jalostus nostaa seesamista ja auringonkukasta saatavan kilohinnan 3–4-kertaiseksi. Monipuolinen toimeentulo vähentää yhteisöjen tarvetta hakata rannikon metsiä kaskiviljelyyn sekä parantaa kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen. Tuemme yhdessä MDCI:n kanssa yhteisöjä kylämetsätalouden kehittämisessä.

© ELLA KVINIEMI / WWF

Puhdas ympäristö tunnustettiin ihmisoikeudeksi

Olemme kampanjoineet vuosia yhdessä muiden järjestöjen kanssa sen eteen, että puhdas ympäristö tunnustettaisiin ihmisoikeudeksi. Tavoite toteutui viime syksynä, kun YK:n ihmisoikeusneuvosto hyväksyi puhtaan ympäristön globaaliksi ihmisoikeudeksi. Olemme pitäneet ääntä ympäristöstä ihmisoikeutena myös kotimaassa. Mieli-pidekirjoitukset, asiantuntijalausunnat ja työmme erilaisissa työryhmissä on poikunut hedelmää. Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen sekä oikeudenmukainen päätöksenteko ja tiedonsaanti ympäristökysymyksissä ovat huomioitu esimerkiksi Suomen uudessa ihmisoikeuspoliittisessa selonteossa.

Aiheutammeko itse

MAASTOPALOT?

Tiedättekö mihin maastopalo viimeistään pysähtyy? Jos se leviää alueelle, joka on äsken palanut. Kun kaikki, mikä leimahdtaa helposti palamaan, on jo palanut pois, ei maastopaloille jää enää mitään poltettavaa ja se sammuu pois.

Jos on yksi asia, mikä minua turhauttaa, se on tapa, jolla maastopaloista Yhdysvalloissa ja Välimeren maissa on uutisoitu. Uutisissa kun annetaan ymmärtää, että maastopalojen lisääntyminen on merkki ilmastonmuutoksesta. On toki totta, että jos kesä on kuiva ja kuuma, maastopalojen riski kasvaa. Ilmiö on kuitenkin tätä monimutkaisempi. Kolikon toinen puoli nimittäin on, että kun jossain metsä palaa, on todennäköistä, että sen olisi pitänyt palaa jo kauan sitten.

Hyvän esimerkin tarjoaa Yhdysvallat, jossa maastopalot ovat todella raivonneet viime vuosina. Kun katsoo kartasta esimerkiksi vuoden 2020 pahimpia maastopaloja, ne sijoituivat Kalifornian, Oregonin ja Washingtonin osavaltioihin. Kaikki osavaltiot sijaitsevat samalla suunnalla, eli länsirannikolla. Miksi maastopaloja on paljon täällä, mutta ei toisella puolella Yhdysvaltoja, esimerkiksi Floridassa, jossa ilmasto on maastopaloille sovelias?

Vastaus on, että länsirannikolla on noudatettu pitkään maastopaloille vihamielistä politiikkaa. Tämä tarkoittaa, että kaikki maastopalot on aina koetettu sammuttaa mahdollisimman nopeasti. Toinen on, että osavaltioissa ei juurikaan ole harjoitettu kulotusta, eli maaston kontrolloitua polttamista esimerkiksi kosteilla kausilla, jolloin riski maastopalojen karkaamisesta on vähäinen. Tuloksena on ollut runsas aluskasvillisuus, joka kuivalla kaudella leimahtaa herkästi liekkiin.

Vuosien palontorjunta on tuottanut maastoon niin valtavan palokuorman, että kontrolloitukin kulotus alkaa näissä osavaltioissa olla todella riskialtista. Tutkijat ovat varoittaneet tilanteesta vuosia, ja nyt ongelma, jonka on annettu kasautua, on tehnyt itsensä näkyväksi. Maastopalot näissä osavaltioissa jatkuvat niin kauan kuin palokuormaa riittää. Floridassa maaston kulotus sen sijaan on ollut tavallista, eikä siellä ole vastaavaa ongelmaa maastopalojen kanssa.

JANI KAARO ON TOIMITTAJA JA TIETOKIRJAILIJA, JOKA VUOROTTELEE WWF-LEHDEN KOLUMNISTINA RONJA SALMEN KANSSA.

Välimeren maastopalot johtuvat myös lisääntyneestä palokuormasta, mutta tarina sen taustalla on toisenlainen. Tässä tarinassa Välimeren maaseutu oli kerran laajalti asuttu ja eläimet laidunsivat pelloilla, niityillä, rinteillä ja metsissä. Laiduntaessaan ne söivät pois aluskasvillisuuden ja pitivät alueen palokuorman minimissä. Kun maaseutu autioitui ja eläimet katosivat, palokuorma alueella on lisääntynyt huikeasti.

Espanjassa, Portugalissa ja monissa muissa maissa ongelma on jo tiedostettu. Käynnissä on useita projekteja, joissa lehmiä ja vuohia päästetään maastoon ”palontorjuntatehtäviin”, mutta tämä on toistaiseksi pienimuotoista.

On erikoista ajatella, että kenenkään sitä varsinaisesti tietämättä lehmillä, vuohilla ja lampailta on ollut tällainen vaikutus ihmisten elinympäristön paloturvallisuuteen. Palontorjunta pitäisikin sisällyttää vuohien, lehmien ja lampaiden ekosysteemi-palveluihin. ■

Resepti

RUOKAVALINNOILLA ON MERKITTÄVÄ VAIKUTUS ILMASTOON JA LUONNON MONIMUOTOISUUTEEN.

LISÄÄ RESEPTJÄ:
wwf.fi/reseptit

Falafel- BURGERI

Annoksia: 4
Valmistusaika: 40 min

Tilaa WWF:n maksuton ruokakurssi sähköpostiisi:
wwf.fi/ruokakurssi

Ainekset

Falafelpihvit

1 pieni salottisipuli
2 valkosipulinkynttä
2 rkl oliiviöljyä
500 g keitettyjä kikherneitä
2 tl juustokuminaa
2 tl kuivattua korianteria
1 tl kanelia
1/2–1 tl kuivattua chiliä myllystä
4 rkl hienonnettua korianteria tai lehtipersiljaa

Lisäksi

4 hampurilaissämpylää
4 rkl hummusta
1/2 kurkku
1 iso tomaatti
4 salaatinlehteä
4 rkl tillillä ja valkosipulilla maustettua veegaanista jogurttia

Valmistusohje

1. Kuori ja hienonna sipulit. Kuullota ne pannulla öljyssä kypsiksi.
2. Huuhtelee ja valuta kikherneet. Laita tehosekoittimeen ja surauta tahnaksi. Jätä joukkoon hieman "sattumia". Lisää sipulit, mausteet ja yrtit.
3. Muotoile taikinasta 4 pihviä. Paista noin 2–3 minuuttia per puoli pannulla öljyssä. Käännä varovasti.
4. Paahda hampurilaissämpylät pannulla.
5. Leikkaa kurkusta pitkittäin viipaleita juustohöylällä.
6. Kokoa hampurilaiset. Lusikoi sämpylöiden pohjalle hummusta. Nosta päälle tomaattia, pihvit, kurkkua ja salaattia. Viimeistele maustetulla jogurtilla. Nosta kannet päälle. Tarjoa heti.

Lämmin kiitos tuestasi!

Ilman tukijoita työmme ei olisi mahdollista. Olemme valtavan iloisia, että olet mukana myös tänä vuonna. Vain yhdessä voimme saada tuloksia aikaan! Pitkäjänteinen työmme luonnon puolesta jatkuu suurella sydämellä.

Tukijapalvelu

Puhelin: 040 192 3112, avoinna arkin klo 9–16
Sähköposti: tukija@wwf.fi
Osoite: WWF Suomi, tukijapalvelu, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
wwf.fi/tukijapalvelu
Lahjoitustili: FI41 1572 3000 0111 89
BIC (Swift) NDEAFIHH

Kilautetaan kummille!

Puhelimeen vastasi Eeva, joka on ollut sademetsä-kummina 12 vuotta ja saimaannorppa-kummina 5 vuotta.

Mikä on sinulle mieluisinta tekemistä luonnossa? ”Liikun ja havainnoin paljon ympäristöäni. Suomessa on mahtava tämä neljän vuodenajan kierto, sitä kautta luonto tarjoaa aina uusia elämyksiä.”

Mikä sai sinut liittymään kummiksi 12 vuotta sitten? ”Olen kasvanut maalla ja saanut olla tekemisissä eläinten kanssa. Luonnonsuojelun tukeminen tuntuu itsestään selvältä.”

Miksi mielestäsi on edelleen tärkeää tukea luonnonsuojelua? ”Ihminen on hallitseva laji maapallolla. Ihmisen toiminnan takia esimerkiksi eläinten reviirit pienenevät ja lajeja kuolee sukupuuttoon. Minusta on vastuullista tehdä jotain, jotta saamme suojeltua luontoa myös tuleville sukupolville.”

Haluaisitko lähettää terveisiä muille kummeille? ”Luonto on lahja – pidetään huolta siitä, että mahdollisimman moni voisi nauttia luonnosta myös jatkossa.”

Vuoden 2022 onnittelukortit nyt täällä

Elämään mahtuu monia onnittelun aiheita. Muista läheistä kauniilla onnittelukortilla ja suojelet samalla monimuotoista luontoa. Löydät ne sivuiltamme: wwf.fi/lahjaksi

VAUHTIJUOKSUA SAIMAANNORPPIEN HYVÄKSI

Vauhtijuoksu on oululainen speedrun-maraton, joka järjestettiin viimeksi marraskuussa 2021 Oulun yliopiston tiloissa. Vauhtijuoksussa pelataan videopelejä tai niiden osia mahdollisimman nopeasti läpi. Suosittu tapahtuma kerää joka vuosi katsojilta lahjoituksia valitsemansa hyväntekeväisyyskohteeseen. Nyt varoja kerättiin WWF:n työhön saimaannorpp-

pien suojelemiseksi. Keräys toteutettiin WWF:n Oma keräyksen kautta ja lahjoituksen arvo oli huikeat 5 600 euroa. Suuret kiitokset järjestäjille ja tapahtumaan osallistuneille! Apu on tarpeen, sillä saimaannorppa on edelleen erittäin uhanalainen. ■

Lue miten sinä voit perustaa oman keräyksen: oma.wwf.fi

KURKkaa KAUPPAAN!

Havainnot kevääseen luonnosta muistivihkoon

WWF-muistivihko kulkee mukana vuodenajasta toiseen. Vihkoon voit halutessasi kerätä vaikkapa havaintoja keväisen luonnon heräämisestä:

kauppa.wwf.fi

WWF-TUOTTEITA
OSTAMALLA TUET
TYÖTÄMME LUONNON
HYVÄKSI.

WWF Suomen entinen pääsihteeri Mauri Rautkari vietti tammikuussa 90-vuotissyntymäpäiviään. Juhlan kunniaksi hän lahjoitti WWF:n työlle 50 000 euroa.

Luonnosta

ELÄMÄNMITTAINEN VOIMAVARA

TEKSTI MIIA VOUTILAINEN • KUVA ALEXANDRA ANTELL

90 vuotta täyttänyt Mauri Rautkari toimi WWF Suomen pääsihteerinä yli 15 vuoden ajan. Pitkän ja monialaisen uran tehnyt luonnonystävä on nähnyt kameransa linssin kautta enemmän kuin moni muu.

Luonto on ollut **Mauri Rautkarille** aina lähtemätön voimavara. Lapsuudessa talvisodan aikaan luonnon antimet olivat myös elinehto, kun ruokaa piti hankkia metsästä, kalastaen ja marjastaen.

Mutta luonto tarjosi jo tuolloin paljon muutakin.

”Olin viehättyynyt luonnon tuomasta hyvästä tunteesta. Metsät toimivat myös henkisenä pakopaikkana”, Rautkari muistelee.

Nuoruudessa luonto vain vahvisti otettaan. Rautkari perusti useita luontokerhoja ja hankki taskurahaa kirjoittamalla Helsingin Sanomiin ja Ilta-Sanomiin lehtijuttuja linnuista. Artikkelit hän höysti itse kuvaamallaan lintu- ja luontokuvilla.

”Kuvasin ensimmäiset valokuvani äitini laatikkokameralla lasilevyille. Kamera on vieläkin tallessa.”

Luonnon kuvaamisesta tuli Rautkarille nopeasti tärkeä osa elämää. Alkuun filmille talletui paljon luontoa ja eläimiä, mutta myöhemmin aiheet laajenivat myös taidekuviin.

Aktiivinen ura ja luontokuvaus yhdistyvät

Rautkari siirtyi suoraan koulunpenkiltä biologian opettajaksi, opiskeli maatalous- ja metsätieteiden maisteriksi ja kävi Harvardin yliopistossa liikkeenjohdon erikoistutkinnon harjoitteluineen. Työelämässä hän teki pitkän ja monialaisen uran myyntipäällikkönä, toimitusjohtajana ja yrittäjänä. Luontoinnostus, vahva verkosto ja laaja työkokemus toivat WWF:n pääsihteerin paikan Rautkarin eteen vuonna 1976.

Näihin aikoihin WWF:llä ei kuitenkaan ollut tarpeeksi kuvamateriaalia todentamaan luonnon tilaa. Rautkari lähti kuvaamaan

ympäristöongelmia WWF:n kansainvälisissä kohteissa ja matkusti ympäri maailmaa puolentoista vuoden ajan pysyen välillä Suomessa hoitamassa pääsihteerin tehtäväänsä. Kuvia tarvittiin uhanalaisesta luonnosta kuten sademetsistä, koralliriutoista, eläimistä ja WWF:n suojelutyöstä. Matkalta tallennetut kuvat levisivät koko kansainvälisen WWF-verkoston käytettäväksi.

Kiinnostus luontoon jatkuu ja Rautkari näkee tärkeänä tukea WWF:n työtä edelleen. Hän on tukenut luonnonsuojelua kaikkien tasavuosiensa yhteydessä 50-vuotiaasta lähtien.

”Haluamme vaimoni kanssa kohdistaa lahjoituksemme meille rakkaille tahoille. Ennätämme vielä seurata, miten lahjoituksemme on tehonnut ja mitä tuloksia se on tuottanut”. ■

JÄTÄ JÄLKESI MAAILMAAN

Mitä haluaisit nimissäsi tehtävän?

Kun haluat keskustella testamenttilahjoittamisesta luonnonsuojelutyölle, ota yhteyttä tukijapalveluumme puh. 040 192 3112 tai tukija@wwf.fi

Lisätietoja ja esitetilaukset: wwf.fi/testamenti